

ชื่อวิทยานิพนธ์	กรรม ๑๒ และการให้ผล
ผู้วิจัย	นางสาวอัมพร หุตะสิทธิ์ ปีการศึกษา 2546
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา ไทยศึกษา
ผู้ควบคุม	1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม 2. รองศาสตราจารย์วันดี ศรีสวัสดิ์ 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ วชิรราวการ

บทคัดย่อ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาพรรณานะเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท และการให้ผลของกรรม โดยยึดกรรม ๑๒ และการให้ผล เป็นหลัก โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎกและวรรณกรรมพุทธศาสนายุคปัจจุบันบางส่วน ทั้งนี้เพื่อนำเสนอทฤษฎีอันเป็นการยืนยันว่าพรรณานะเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทที่แท้จริงว่าอย่างไร และนำเสนอการวิเคราะห์จากเรื่องราวในอรรถกถา เพื่อให้เห็นถึงผลกรรมที่เกิดขึ้นกับบุคคลโดยมีปัจจัยต่าง ๆ เป็นตัวกำหนด

จากการวิเคราะห์สามารถประมวลสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ในคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก อธิบายเรื่องกรรมและการให้ผลว่า เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน กรรม หมายถึงการกระทำที่มีเจตนาเป็นองค์ประกอบ เกิดขึ้นทางกาย วาจา และใจ อาจเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วระดับต่าง ๆ หรือกลาง ๆ ผลของกรรมนั้นก็จะมี ชั่ว หรือกลาง ๆ เช่นเดียวกัน นี่เป็นกฎแห่งเหตุและผล กฎของการกระทำและการโต้กลับ

2. แนวความคิดเรื่องกรรมและการให้ผล ตามพรรณานะของพระสุตตันตปิฎก เชื่อว่ากรรมกับการให้ผลเป็นกฎธรรมชาติที่ไม่มีตัวตน ดำเนินไปตามเหตุปัจจัย มีความอิสระอยู่นอกเหนืออำนาจภายนอก ดังนั้น สภาพที่เราเป็นอยู่ในปัจจุบัน ก็คือผลจากการกระทำอันมีเจตนาของเราในอดีต และสภาพในอนาคตของเรา ก็จะเป็นผลมาจากการกระทำอันมีเจตนาในปัจจุบันของเรา แต่อย่างไรก็ตาม ภายใต้กฎแห่งกรรม แต่ละบุคคลยังคงมีเจตจำนงอิสระในการเลือกกระทำ เราจึงไม่เป็นแต่เพียงผู้รับผลของการกระทำในอดีตของเราเท่านั้น

3. แนวความคิดในคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก กรรมหรือการกระทำนั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับผลในระดับเดียวกัน ผลของกรรมอาจถูกทำให้แรงขึ้นหรืออ่อนลง โดยมีปัจจัยอื่นเป็นองค์ประกอบ กรรมอาจให้ผลทันทีที่ทำการนั้น หรืออาจให้ผลในภายหลัง

4. แนวความคิดในคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก กรรม คือ การกระทำหรือการประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนา กรรมที่สูงสุดเป็นไปเพื่อทำลายกิเลส เพื่อให้ถึงเป้าหมายที่สูงสุดของศาสนา ส่วนกรรมดีระดับทั่วไป เป็นไปเพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ประโยชน์ตนและคนอื่น ผลของกรรมดีทำให้เกิดความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และในที่สุดอาจจะนำไปสู่เป้าหมายที่สูงสุดได้ กรรมชั่วนั้น ย่อมเป็นไปเพื่อการทำลายประโยชน์ตนและคนอื่น ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ต่างก็เป็นเหตุปัจจัยทำให้ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏสงสารเพื่อชดใช้กรรมของตนต่อไป

5. ตามทฤษฎีของพระพุทธศาสนาแล้ว กรรมและการให้ผล เป็นสิ่งที่จะช่วยให้บุคคลมองชีวิตในสายยาว ไม่มองในสายสั้น เพียงเพื่อความสุขความสมปรารถนาเฉพาะในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงทุกข์โศกอันจะมีมาในชาติหน้า ยิ่งกว่านั้น หลักกรรมและการให้ผลยังช่วยให้บุคคลอดทนและสามารถทำใจให้สงบอยู่ได้แม้ในยามทุกข์ ดำเนินชีวิตด้วยสติปัญญาความเข้าใจในสภาพชีวิตเช่นนี้ ย่อมช่วยให้สังคมสงบสุขปราศจากการเบียดเบียนกัน

6. ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ประเภทของกรรม ๑๒ และการให้ผล ที่มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท (พระธัมมปทัฏฐกถาแปล)

ผลการวิเคราะห์ กรรม ๑๒ และการให้ผล จากเรื่องที่ปรากฏในพระอรรถกถาธรรมบท (พระธัมมปทัฏฐกถาแปล) ปรากฏผลดังนี้

ก. หมวด 1 : กรรมให้ผลตามคราว

1) ทิฏฐธรรมเวทนิยกรรม คือ กรรมที่ให้ผลในปัจจุบัน หรือกรรมที่ให้ผลในภพนี้

- ทิฏฐธรรมเวทนิยกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.93 นับเป็นกรรม ๑๒ ข้อที่มีปรากฏมากที่สุด

2) อุปัชชเวทนิยกรรม คือ กรรมที่ให้ผลต่อเมื่อเกิดภพหน้า หรือกรรมที่ให้ผลในชาติต่อไป

- อุปัชชเวทนิยกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.60 นับเป็นกรรม ๑๒ ข้อที่มีปรากฏมากเป็นอันดับ 2

- 3) อปราชัยกรรม คือ กรรมที่ให้ผลในภพสืบต่อไป
- อปราชัยกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.40 นับเป็นกรรม ๑๒ ข้อที่มีปรากฏมากเป็นอันดับ 3
- 4) อโหสิกรรม คือ กรรมเล็กให้ผลแล้ว
- อโหสิกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.53
- ข. หมวด 2 : กรรมให้ผลตามหน้าที่
- 5) ชนกกรรม คือ กรรมแต่งให้เกิด
- ชนกกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.30
- 6) อุบัติถัมภกกรรม คือ กรรมสนับสนุน
- อุบัติถัมภกกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.20
- 7) อุปปีพกกรรม คือ กรรมบีบคั้น
- อุปปีพกกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.65
- 8) อุปฆาตกรรม คือ กรรมตัดรอน
- อุปฆาตกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.78 นับเป็นกรรม ๑๒ ข้อที่มีปรากฏน้อยที่สุด
- ค. หมวด 3 : กรรมให้ผลตามแรงหนักเบา
- 9) ครุกกรรม คือ กรรมหนัก
- ครุกกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.65
- 10) อาจิณณกรรม คือ กรรมที่ทำจนเคยชิน
- อาจิณณกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.98

11) อาสันนกรรม คือ กรรมเมื่อจวนเจียน

- อาสันนกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.20

12) กตัตตกรรม คือ กรรมสักว่าทำ (พระพุทธโฆษาะ 2534 อ้างถึงใน สุจิตรา รัตน 2540 : 39-41)

- กตัตตกรรม มีปรากฏอยู่ในพระอรรถกถาธรรมบท จากจำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.78 นับเป็นกรรม ๑๒ ข้อที่มีปรากฏน้อยที่สุดเช่นเดียวกับอุปฆาตกรรม

โดยสรุป การศึกษาให้รู้แจ้งในเรื่องของหลักกรรมหรือ กรรม ๑๒ และการให้ผล จึงเป็นเสมือนหนทางที่จะนำพาไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ทำให้ผู้ศึกษาเรียนรู้มีความสุขสงบ มีโอกาสในการพัฒนาชีวิตให้สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป ทำให้ชีวิตสงบสุข และทำให้เห็นว่า การเกิดของเรามีความหมาย ไม่ใช่เกิดมาโดยบังเอิญ การเข้าใจเรื่องของหลักกรรม หรือกรรม ๑๒ และการให้ผลนี้ จะทำให้บุคคลเข้าใจต่อความขึ้นลงของชีวิต จะช่วยคลี่คลายความสับสนของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องที่พุทธศาสนิกชนควรเรียนรู้และทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง เพื่อชีวิตของตนจะได้ดีขึ้น

The Title : The Twelve Classes of Karma and their Consequences
Researcher : Ms. Amporn Hutasit, 2003 Academic Year
Degree : Master of Thai Studies
Thesis Advisors : 1. Associate Professor Dr. Suchitra Onkom
2. Associate Professor Wandee Srisawasd
3. Assistant Professor Aree Vachirawarakarn

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to study the concepts of Karma in Theravada Buddhism and also the consequences connected with those concepts based on The Twelve Classes of Karma and their Consequences. Information was collected from the Tripitaka and Buddhist literature. This was done in order to show the theory of what the real meaning of Karma in Buddhism was and what causes and effects were, action and reaction worked through The Twelve Classes of Karma. There was an attempt to classify and to analyze the Buddhist literature into groups due to The Twelve Classes of Karma which providing the effects in different ways.

According to the study and the analysis, conclusions were as follows :

1. The Suttantapitaka described the Karma and its result as the relative cause and effect. Karma meant intentional action, through body, speech and mind. Karma might be good or bad to varying degrees, or neutral. The result of that Karma would be good, bad or neutral accordingly. This was the law of Cause and Effect, of action and reaction.

2. The Concept of Karma and its consequences in the Suttantapitaka as Buddhism believed that Karma was the natural law or an impersonal law that operated independently of any mysterious outside force. Thus our present situation was the result of past intentional actions and

our future situation would be the result of our present intentional actions. But according to the law of Karma, each person maintained free will. We were not only receivers of our past action.

3. The concept in the Suttantapitaka was that Karmic actions did not necessarily bring results of the same magnitude. The results of Karma might be strengthened or weakened by many variable factors, both at the time the Karmic action was performed, and later.

4. The concept in the Suttantapitaka was that action or the practice of the religious teaching. The ultimate good deed which led to the destruction of all defilements causes one to attain the supreme goal of religion. It was common that good deed led to development and created benefits for oneself and other. The result of good deed was worldly happiness in this and the next world and finally it might lead to the highest goal; but the bad deed led to the destruction of one and other's benefits; both good and bad actions caused the circle of rebirth in order to receive its results.

5. According to Buddhist point of view, Karma and its results were what causing mean to see life in a long term, not seeing it only for happiness and pleasure of the life at present, not thinking of suffering and difficulty to come to life after death. Furthermore, the principle of Karma and its results made one tolerant and be able to tranquilize one's mind at the time of difficulty and lived an intellectual life. The understanding of the state of such a life could be conducive to bring peace to society without violence.

6. There was an attempt to find out how many kinds of The Twelve Classes of Karma and their Consequences appearing in Commentaries.

The results of the analysis about The Twelve Classes of Karma and their Consequences were as follows :

A. Group One : Classification according to the time of ripening

1) Ditthadhamma – vedanīya – Kamma : Karma resulting in being experienced here and now, or Karma ripening during this lifetime

- 20.93 % of Ditthadhamma – vedanīya - Kamma appeared in 57 Commentaries.

This kind of Karma made the most of its appearance.

2) Upajjaya – vedanīya – Kamma : Karma resulting in being experienced of rebirth or Karma ripening in the next birth

- 18.60 % of Upajjaya – vedanīya – Kamma appeared in 57 Commentaries. This

kind of Karma made the second rank of its appearance.

3) Aparāpariya – vedanīya – Kamma : Karma to be experienced in some subsequent becoming or Karma ripening in later rebirths

- 12.40 % of Aparāpariya – vedanīya – Kamma appeared in 57 Commentaries.

This kind of Karma made the third rank of its appearance.

4) Ahosi – Kamma : lapsed Karma

- 8.53 % of Ahosi – Kamma appeared in 57 Commentaries.

B. Group Two : Classification according to function

5) Janaka Kamma : productive Karma

- 9.30 % of Janaka Kamma appeared in 57 Commentaries.

6) Upatthambhaka – Kamma : consolidating Karma

- 6.20 % of Upatthambhaka – Kamma appeared in 57 Commentaries.

7) Upapīlaka – Kamma : frustrating Karma

- 4.65 % of Upapīlaka – Kamma appeared in 57 Commentaries.

8) Upaghātaka – Kamma : supplanting Karma

- 0.78 % of Upaghātaka – Kamma appeared in 57 Commentaries. This kind of Karma made the least of its appearance.

C. Group Three : Classification according to the priority of result

9) Garuka – Kamma : weighty Karma

- 4.65 % of Garuka – Kamma appeared in 57 Commentaries.

10) Ācinnaka – Kamma : habitual Karma

- 6.98 % of Ācinnaka – Kamma appeared in 57 Commentaries.

11) Āsanna – Kamma : death – threshold Karma : Karma remembered at the time of

death

- 6.20 % of Āsanna – Kamma appeared in 57 Commentaries.

12) Katattā – Kamma : stored – up Karma (Buddhaghosa 1991 cited in Suchitra Ronruen 1997 : 39 – 41)

- 0.78 % of Katattā – Kamma appeared in 57 Commentaries. This kind of Karma made the least of its appearance, the same as Upaghātaka – Kamma.

Briefly, a study to realize the principle of Karma or The Twelve Classes of Karma and their consequences functioned as the important path that could lead to the right way of life, happiness and tranquillization of mind of the learners and practitioners, elevation of life, making life calm and making us understand that life was meaningful, being not merely accidental. To understand the principle of Karma or The Twelve Classes of Karma and their consequences made man lessen delusion of the rise and fall of life, lessen depression of mind in complexity of life. All Buddhists should study and clearly understand this in order to lift up their ways of lives.